

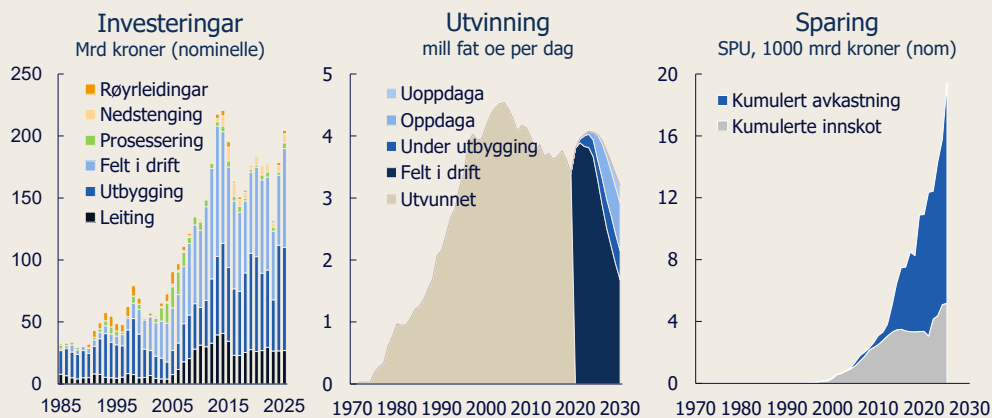

Sandnes er Noreg sett på spissen

Brenner på hjul: Historier fra vårt land

Femti år i medvind

Kjelda til rikdommen og utfordringane er den same

Kjelder: Oljedirektoratet, Statistisk sentralbyrå, Norges Bank.

Universitetet i Stavanger

Klimautfordringa skyldast fossile brensel

Ingen veg utanom ei oppbremsing av forbruk – og utvinning

“There is no need for investment in new fossil fuel supply in our net zero pathway.”

- The International Energy Agency

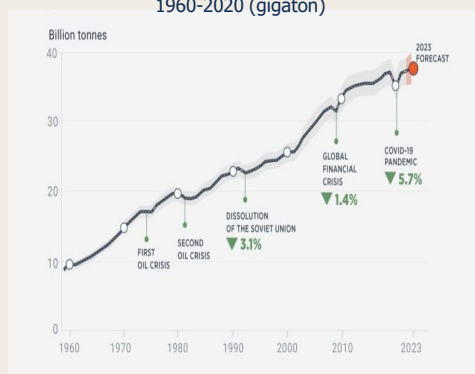

Universitetet i Stavanger

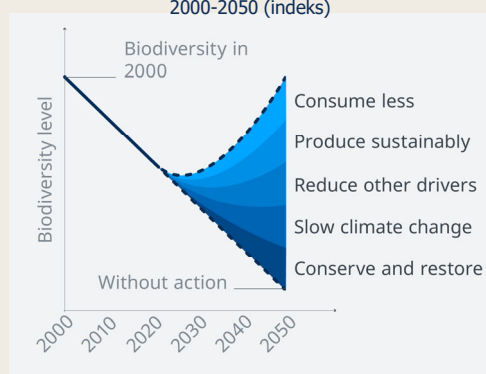
Presset mot kloden nærmar seg kritisk

Temperaturen er på veg opp, natur og arts mangfald er på retrett

Globale utslepp av CO2
1960-2020 (gigaton)

Biodiversitet
2000-2050 (indeks)

Kjelder: UN Environmental Panel, Financial Times.

Universitetet
i Stavanger

Ei forteljing om knappleik

Ikkje undervurder kostnaden av berekraft

- Arbeidskraft
- Kapital
- Energi
- Eigedom
- Natur
- Tilpassing

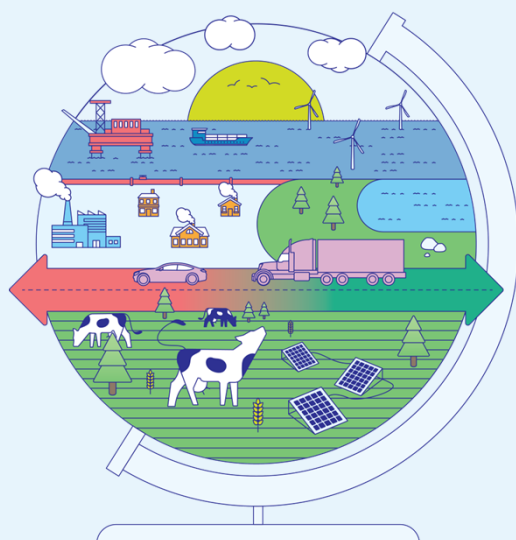
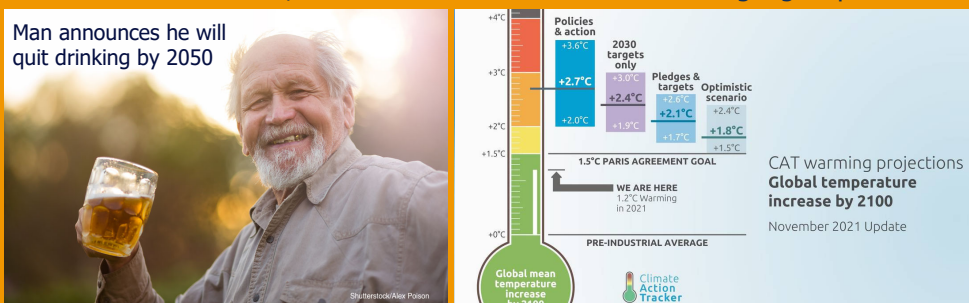
Universitetet
i Stavanger

Parisavtalen: Milepæl mot netto null

Stort engasjement, verdifulle forhandlingar, viktige skritt i rett retning

Er alt berre ord,...

... eller er det framgang å spore?

NOU 2023: 25 Omstilling til lavutslipp

Veivalg for klimapolitikken mot 2050

Fellesmøte for regionale statsleiarar, Stavanger, 10. april 2024
Klaus Mohn, rektor og professor, Universitetet i Stavanger
www.uis.no/rektor

K

Medlemmer i Klimautvalget

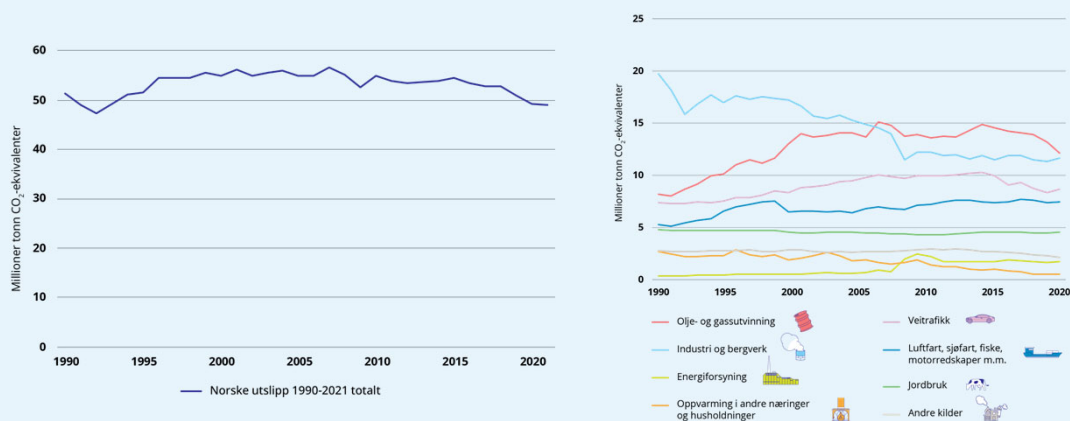
- **Martin Skancke**, leder
- **Kristin Halvorsen**, Cicero
- **Marianne Hansen**, Steigen Kommune
- **Gro Sandkjær Hanssen**, NIBR ved OsloMet
- **Audun Korsæth**, NIBIO
- **Ola Kvaløy**, Universitetet i Stavanger
- **Astrid Lilliestråle**, Enova
- **Lars Petter Maltby**, Prosess21
- **Eirik Newth**, selvstendig næringsdrivende
- **Klaus Mohn**, Universitetet i Stavanger
- **Signe Nybø**, NINA
- **Camilla Skjelsbæk Gramstad**, Elkjøp Nordic
- **Erik Trømborg**, NMBU

9

Klimagassutslipp i Norge

O

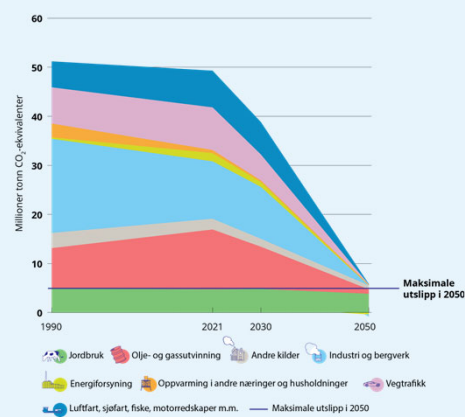
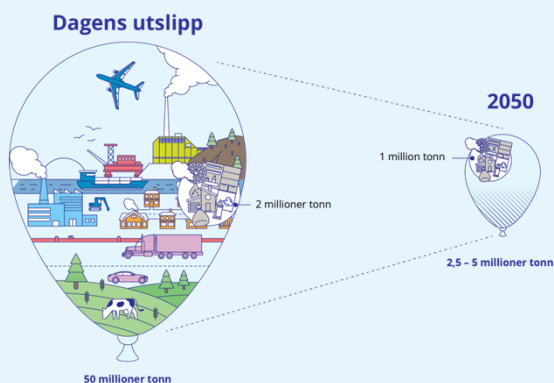

10

Ambisjoner for 2050

K

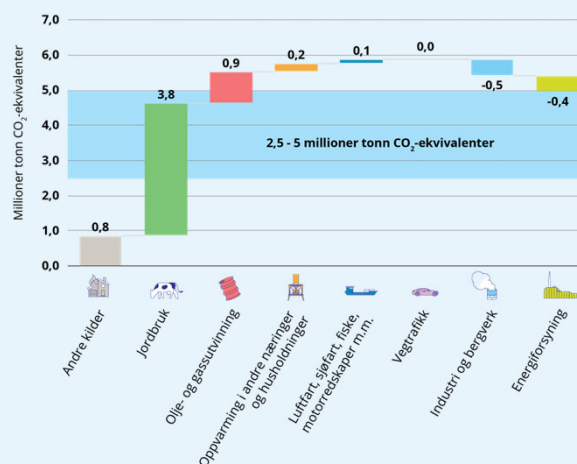
11

Viktige veivalg – særlig petroleum og jordbruk

K

- Gitt målet er det langt færre veivalg enn utvalgets mandat kan gi inntrykk av
- Særlig avgjørende veivalg knyttet til petroleumsvirksomheten og jordbruket
- Ikke rom for utslipp på dagens nivå i jordbruket og i tråd med utvinningsprognosene for petroleumssektoren selv om alle andre sektorer har redusert utslippene til tilnærmet null

12

Infrastrukturindeksen 2022

- 0 ingen infrastruktur i nærmeste område på 1km i diameter.
- 1-3 lite infrastruktur
- 4-6 infrastruktur tilvarene små tettsteder eller bygder
- 7-9 middels store byer
- 10-13 storbyer

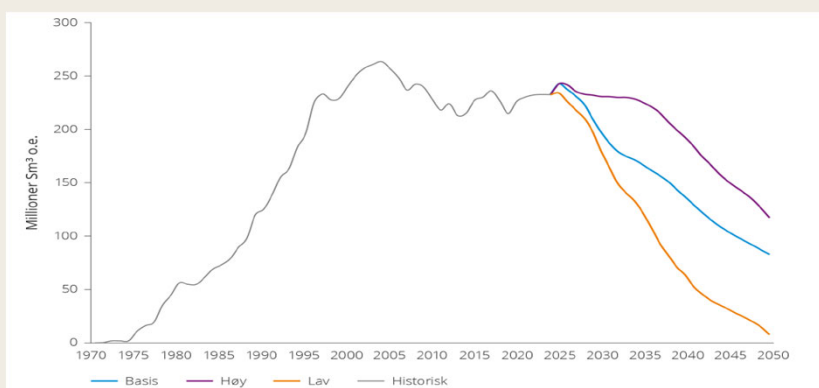
Ressursknapphet - binder alle sektorer sammen ⁰

- Energi
- Biomasse
- Areal
- Kompetanse
- Mineraler og metaller
- Utslippsbudsjett

13

Utvinning av olje og gass

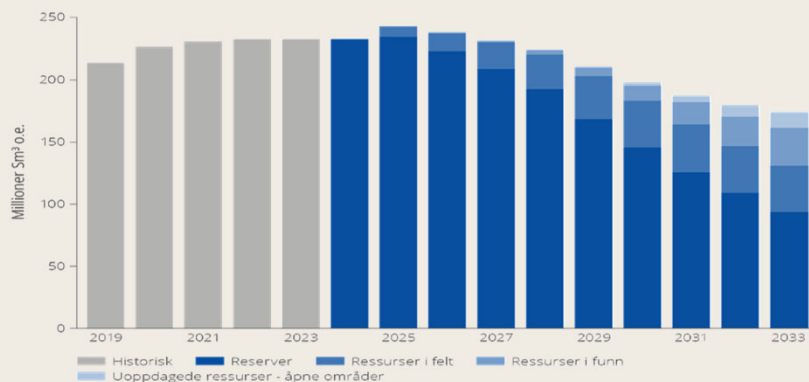
Historie og scenario (1970-2050)

Kjelder: Sokkeldirektoratet.

Utvinning av olje og gass

Historie og framskrivingar (2019-2033)

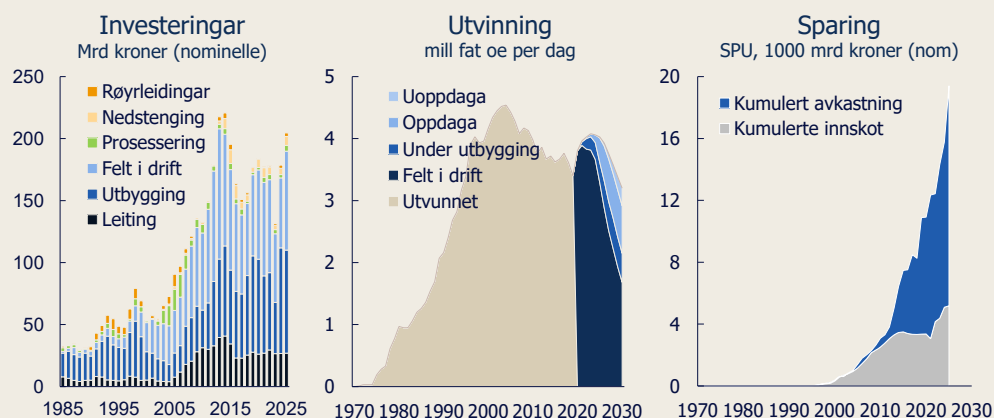

Kjelder: Oljedirektoratet, Statistisk sentralbyrå, Norges Bank.

Universitetet i Stavanger

Femti år i medvind

Kjelda til rikdommen og utfordringane er den same

Kjelder: Oljedirektoratet, Statistisk sentralbyrå, Norges Bank.

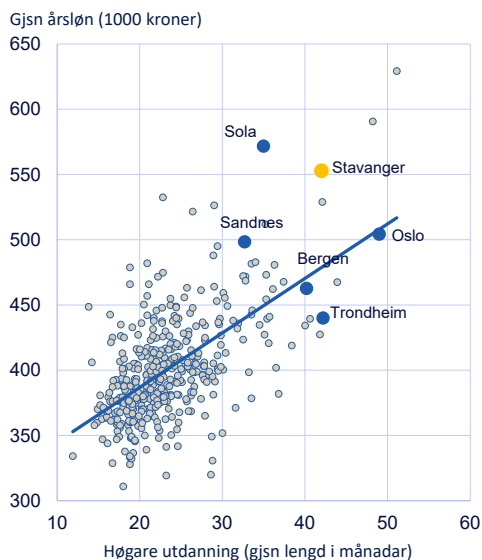
Universitetet i Stavanger

Ressursbasert rikdom reiser utfordringer

Status for Stavanger – og Rogaland

- Høge løner og kostnader
- Einsretta næringsstruktur
- Motstand mot omstilling
- Ufråvikeleg stagnasjon
- Etterslep i infrastruktur
- Regional rivalisering

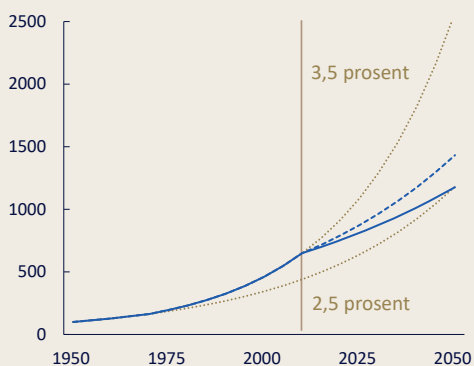
Utdanningsnivå og årslønt... ... i norske kommunar

Universitetet
i Stavanger

Kva skjer når oljealderen er bak oss?

Den ressursbaserte veksten kan ikkje halde fram

Aftenposten, 1. januar 2020

<https://www.aftenposten.no/verden/i/rAXoXw/etter-boomen>

Aftenposten | Artnasnet | Osoby | Sport | Meninger | Klaus | Meny

– Fordelen med at ting har nådd det absolutte bunnpunkt, er at det bare kan gå oppover. Det kan man ikke si om andre byer.

De som vant, og de som tapte

<p>Del 1 Utenfor metropolens murene</p> <p>Kloften mellom by og land blir større og større. Forsker rårder folk i distriktene til å flytte.</p>	<p>Del 2 Distriktsoppturen</p> <p>Landsdelen er blitt stemplet som Norges økonomiske synke. Nye tall forteller en helt annen historie.</p>	<p>Del 3 Etter-boomen</p> <p>En av Europas rikeste regioner endte opp i fattigklubben. Vil norske oljebyer lide samme skjebne?</p>
---	--	--

Universitetet
i Stavanger

Overflod og omstilling

12 000 milliardar kroner på bok lokkar med omstilling utan offer

- Oljen og klimapolitikken
- Hard kamp om sanninga
- Næringspolitikk i endring
- Målretting vs nøytralitet
- Dans rundt gullkalven
- Tilkarringsverksemd

Illustrasjon: Roar Hagen, Verdens Gang.

Universitetet
i Stavanger

Grøn omstilling

Kva er det som skal til?

- Omstilling av politikk
- Omstilling av mindset
- Omstilling av strategiar
- Omstilling av kompetanse

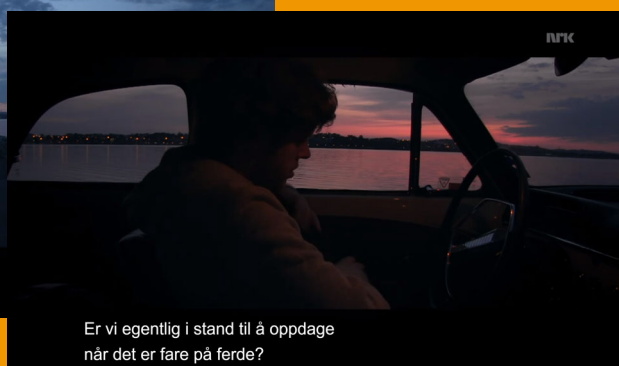
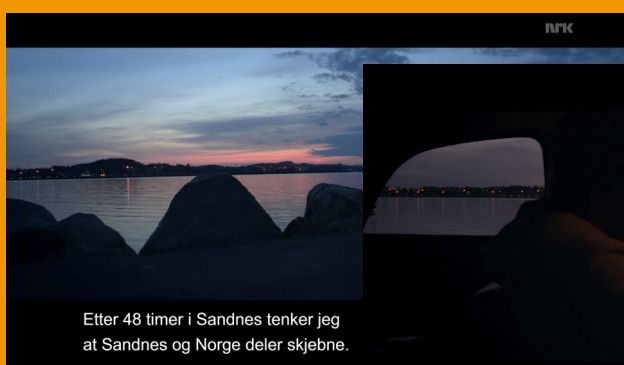
Universitetet
i Stavanger

- Omstilling skapar utfordringar og avvegingar
- Veksten vil dempast av ressursar og politikk
- Naturkapitalen er sårbar for undervurdering
- Gode avgjerder føreset ubunden kunnskap

Livet er større enn næringslivet

Brenner på hjul: Historier fra vårt land

[www.UiS.no](http://www.uis.no)

